

Er referens
N2016/02666/ITP

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens:
Kristoffer Arvidson Thonäng

Yttrande över Som ett brev på posten, SOU 2016:27

Seko organiserar cirka 15 000 anställda inom postverksamheten. Dessa återfinns såväl hos den dominerande aktören PostNord men också hos privata aktörer där Bring Citymail är den i särklass största.

Seko har tagit del av förslaget och delar i stort den problembeskrivning som utredaren ger. Våra medlemmar ute på brevbärarkontor och terminaler kan vittna om en allt tuffare arbetssituation. Många upplever att de inte har de rätta förutsättningarna för att kunna leverera enligt högt ställda förväntningar.

Sedan millennieskiftet har postmarknaden, på grund av digitaliseringen, genomgått stora förändringar. Brevvolymerna sjunker varje år, vilket ställer höga krav på postföretagen. Sedan ett antal år har PostNord genomfört stora rationaliseringar och effektiviseringar, mellan 1000 och 1500 postanställda har årligen avvecklats. Samtidigt ska PostNord fortfarande leverera brev till lika många adresser varje dag i hela Sverige. Företaget har alltså ett samhällsuppdrag som måste fullföljas.

I takt med att brevvolymer och intäkter sjunkit och de anställda blivit färre har trycket ökat på de som finns kvar i verksamheten. Värdet i varje brevbärarväska har minskat dramatiskt under senare år. För att väga upp denna värdeminskning måste brevbäraren passera ännu fler postlådor, gå i än fler trappor. På sikt är detta givetvis ohållbart.

Det man kan se hos Bring Citymail är att antal arbetade timmar alltså stigit. Det här beror dels på att företaget de senaste tio åren expanderat verksamheten och når fler mottagare, men också att Bring Citymail i samband med det blir mer konkurrenskraftig och delar ut post som tidigare delats ut av PostNord. Trots detta känner Bring Citymail av den ökade pressen och små marginaler, om än av motsatt anledning jämfört PostNord. Vunna upphandlingar och ökade volymer leder till ökad press och försämrad arbetsmiljö.

Seko anser att det krävs förändringar på den framtida postmarknaden för att kunna säkerställa fullgod samhällsservice. Förbundet anser att de förändringar i övernattbefodran som föreslås i utredningen är logiska med tanke på att behovet av snabb fysisk kommunikation har förändrats. Dessutom anser vi förslagen i den delen kommer medföra det enklare för den operatör som har samhällsuppdraget, det vill säga PostNord, att även i framtiden leverera brev med hög kvalitet till alla brevlådor i Sverige. Det är också rimligt att kvalitetskravet höjs till att 95 procent av breven ska delas ut inom två arbetsdagar.

Dock anser vi det fortsatt viktigt med brevtidning varje vardag. Det är en förutsättning för att PostNord ska kunna fortsätta integrera paket- och brevverksamheterna, det ökar effektiviteten och innebär en miljöförbättring i och med att transporterna blir färre.

Vidare föreslår utredaren vissa förändringar i prisregleringen. Sammantaget innebär förslaget att priset ska sättas utifrån en kombination av pristak med hänsyn taget till minskade brevvolymer. Minskade brevvolymer med ett hårt satt pristak har drabbat de anställda i branschen hårt. Varje

Seko, Service- och kommunikationsfacket

Box 1105, 111 81 Stockholm
Besök: Hagagatan 2
Hemsida: www.seko.se

Telefon: 08-791 41 00
Telefax: 08-21 89 53
E-post: seko@seko.se

Organisationsnr: 802004-5509
Plusgironummer 58-8

brevbärare har fått kompensera intäktsfallen genom att täcka in större områden och fler brevlådor. Detta är ohållbart. Seko anser att priset på brev (portot) i större utsträckning bör anpassas efter kostnaden för att skicka olika försändelser. Det innebär att hänsyn måste tas till volymtapp i brevverksamheten. Minskar brevvolymer ökar kostnaden per levererat brev. Däremot måste, till skillnad från vad utredningen föreslår, volymfaktorn tas hänsyn till löpande hela tiden utifrån rådande förutsättningar. Utredningen föreslår att volymfaktorn justeras vart tredje år.

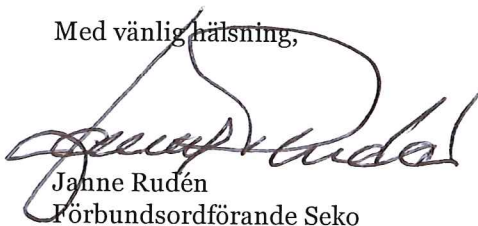
Seko anser vidare att utredaren torde tagit ett större grepp kring frågan om transparens i prissättningen. Pristransparensen tvingar det företag som utför samhällsuppdraget, PostNord, att öppet redovisa sin prissättning. I detta inkluderas rabatter och principer för prissättning. Något motsvarande krav på konkurrerande företag finns inte. Seko anser att kraven på pristransparens måste göras konkurrensneutrala så att de påverkar alla företag i branschen på samma sätt.

Vidare anser Seko att frågan om fastighetsboxar i flerfamiljshus är en bortglömd fråga med stor potential. Förbundet anser att regeringen omgående bör införa krav på fastighetsboxar i samtliga flerfamiljshus. Givetvis ska det finnas möjlighet till undantag, exempelvis för kulturfastigheter, men huvudregeln bör vara att samtliga flerfamiljshus ska ha fastighetsboxar inom fem år. Det fanns tidigare föreskrifter med krav om fastighetsboxar men dessa ändrades under det borgerliga regeringsinnehavet av Post- och Telestyrelsen. Fastighetsboxar skulle avsevärt förbättra arbetsmiljön för de anställda, men också göra postutdelningen mer effektiv för alla företag. Även samhällsuppdraget skulle underlättas av fastighetsboxar.

I betänkandet berörs frågan om samdistribution av tidningar och brev. Frågan kommer att analyseras vidare. Seko anser att samdistribution påtvingat genom lag eller föreskrift är en dålig idé som sannolikt bygger på okunskap om den faktiska verksamheten. Brev och tidningar har olika tidsfönster för såväl logistik som leverans, vilket försvårar samdistribution. Dessutom samdistribuerar PostNord redan idag brev och paket, vilket ytterligare försvårar en samdistribution med tidningar. Få skulle acceptera att få sin tidning på eftermiddagen tillsammans med brev och paket, eller för att vända på det – få skulle vilja signera en paketkvittens tidigt på morgonen när tidningen normalt levereras. En samdistribution av brev och tidningar löser inga problem, däremot skapas en mängd nya.

Ytterligare problem som skapas är att PostNords verksamhet, för att klara samdistributionen av tidningar, tvingas till en deltidsorganisation som skulle drabba merparten av de postanställda. Alternativt till orimliga delade turer, det vill säga att man som anställd tvingas göra ett arbetspass natt eller tidig morgon, vara hemma en stund för att gå på ett nytt arbetspass senare på dagen. Seko anser det vara oacceptabelt om lagstiftaren tvingar fram en deltidsorganisation som direkt drabbar våra medlemmar på ett negativt sätt.

Med vänlig hälsning,

Janne Rudén
Förbundsordförande Seko

/Kristoffer Arvidsson Thonäng